

Doğu Anadolu Platosu'nun Kabuk Yapısının Doğasına Dair Yeni Gelişmeler
New Improvements on the Nature of Crustal Structure of the Eastern Anatolian Plateau

Ali Yılmaz (1), Gültekin Topuz (2), Osman Candan (3), Hüseyin Yılmaz (4)

(1)2497.sok. Çamlıca Vadi Sitesi, A Blok, No 17, Ümitköy, Çankaya-Ankara (ylmazali06@gmail.com)

(2) İstanbul Teknik Üniversitesi, Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü, 34469, İstanbul

(3) Dokuz Eylül Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 35160, İzmir

(4)Eğriköprü Mahallesi, Şehit Melih Çimen Caddesi, Akademi 58, 24/7, Sivas

Öz

Doğu Anadolu Platosu yaklaşık 2000 m yüksekliğinde olup, kuzeyde Doğu Pontidler, güneyde ise Arap Platformu arasında yer alır. Bu alanda, jeolojik çalışmalara göre, Geç Maastrihtiyen-Kuvaterner yaşta olan volkanotortul birimler, kıtasal ve okyanusal kökenli birimlerin üzerinde açılı uyumsuzlukla yer alır ve yaklaşık 5-6 km kalınlıktadır. Jeofizik çalışmalar, kıtasal kabuk için 40-45 km kalınlık öngörmektedir.

Kıtasal ve okyanusal birimlerin ilişkileri gözetilerek, temel in doğası konusunda farklı değerlendirmeler yapılmaktadır: Melanj prizması, kıtasal kabuk ve üzerlenmiş melanj ya da melez türü seçenekler gibi. Bu çalışmada temeli oluşturan Maastrihtiyen öncesi yaşta olan birimlerin ilişkileri irdelenecektir.

Yapılan çalışmalara göre, Maastrihtiyen öncesi yaşta olan birimler iki farklı düzeye ayrılabilir. Altta, kıta kabuğunu temsil eden Toros platformu ve eşleniği metamorfik kayalar, üstte ise okyanusal kabuk ürünü olan ofiyolitler, ofiyolitli melanj ve yayönü çökelleri yer almaktadır. Ofiyolit topluluğu Kuzey Anadolu Ofiyolit Kuşağı'ndan kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak, yeni çalışmalar gözetildiğinde, Doğu Anadolu'da ve İran'ın batısında temel in kıtasal kabuktan oluştuğu, okyanus kökenli birimlerin ise kıtasal kabuğun üzerinde tektonik olarak yer aldığı önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğu Anadolu Platosu, kabuk yapısı, gelişmeler

Abstract

The Eastern Anatolian Plateau, with approximately 2000 m elevation, is located between the Eastern Pontides to the north and the Arabian Platform to the south. On the basis of geological studies, Late Maastrihtian-Quaternary volcanosedimentary units unconformably overlie continental and oceanic units and show totally 6-7 km in thickness, in this region. Geophysical foresights show 40-45 km thickness for the continental crust.

Considering the relations of the continental and oceanic units, different evaluations have been made about the nature of the basement, such as the melange prism, the continental crust and tectonically overlying melange and/or the hybrid type alternatives. In this study, the relationships of Pre-Maastrihtian units forming the basement, will be evaluated.

On the basis of studies carried out, the pre-Maastrihtian units are classified into two different levels. At the bottom, the Taurus platform and its metamorphic equivalents representing the continental crust, and tectonically overlying the ophiolites, ophiolitic melange and forearc deposits, which are products of the oceanic crust. The ophiolite assemblage originates from the North Anatolian Ophiolitic Belt.

In conclusion, on the basis of new studies, it can be suggested that the basement of the Eastern Anatolia Plateau consists of the continental crust and tectonically overlying the oceanic units.

Keywords: Eastern Anatolian Plateau, crustal structure, improvements